

Νίκος Σκαλκώτας: Η ιστορία του συνθέτη που έζησε στην αφάνεια και αναγνωρίστηκε μετά τον θάνατό του

[Επιστήμες, Τέχνες & Πολιτισμός / Ιστορία, Αρχαιολογία, Παλαιογραφία, Στρατιωτικά & Εθνικά θέματα / Κοινωνιολογικά \(κοινωνική πρόνοια & οικογενειακά θέματα\)](#)

Έχουν περάσει 72 χρόνια από τότε που ο Νίκος Σκαλκώτας, ένας από τους σπουδαιότερους συνθέτες της κλασικής μουσικής, έφυγε από τη ζωή. Ένας καλλιτέχνης με διεθνή απήχηση και πρωτότυπο έργο το οποίο αναγνωρίστηκε μετά τον θάνατό του.

Ποιος όμως ήταν ο Νίκος Σκαλκώτας και γιατί κανείς δεν του έδινε (μουσική) σημασία;

Τα πρώτα χρόνια

Γεννήθηκε στη Χαλκίδα το 1904 και σπούδασε βιολί στο Ωδείο Αθηνών από όπου αποφοίτησε το 1920 παίρνοντας χρυσό μετάλλιο και υποτροφία. Αμέσως μετά ταξίδεψε για το Βερολίνο όπου εκεί ερωτεύτηκε την σύνθεση της μουσικής και μαθήτευσε δίπλα στους Αρνολντ Σένμπεργκ και Κουρτ Βάιλ. Κατά τη διάρκεια της παραμονής του στο Βερολίνο έγραψε πάνω από 70 έργα, τα περισσότερα από τα οποία χάθηκαν. Παρά την εκτίμηση που έτρεφε στον Σένμπεργκ, δεν ακολούθησε τυφλά το δωδεκαφθογγικό σύστημα του δασκάλου του, αλλά ανέπτυξε μια δική του απόλυτα πρωτότυπη παραλλαγή. Με την άνοδο του ναζισμού όμως, ο οποίος πήρε τρομακτικές διαστάσεις, ο Νίκος Σκαλκώτας επέστρεψε Αθήνα, παίζοντας βιολί στο τελευταίο αναλόγιο της Κρατικής Ορχήστρας.

Η απαξίωση

Ο καλλιτεχνικός περίγυρος της εποχής δείχνει να τον παραγκωνίζει καθώς δεν μπορούσε να αντιληφθεί το έργο του. Εκείνη την εποχή στα μουσικά δρώμενα της

χώρας κυριαρχούσαν άνθρωποι συντηρητικών αντιλήψεων οι οποίοι δεν μπορούσαν ή δεν ήθελαν να κατανοήσουν τις νέες μουσικές προτάσεις του Σκαλκώτα. Ήταν αυτοί που σχετίζονταν με τη λεγόμενη «Εθνική Σχολή» και ισχυρίζονταν ότι έγραφε μουσική, η οποία ήταν αντίθετη με τους κανόνες που διδάσκονταν στα ωδεία. Πολλοί απ' αυτούς μάλιστα διέδιδαν πως ο Νίκος Σκαλκώτας ήταν τρελός! Χαρακτηριστικά είναι τα λόγια του βιογράφου του Σκαλκώτα Γ. Γ. Παπαϊωάννου, ο οποίος αποκαλεί τη συμπεριφορά τους απέναντι στον Σκαλκώτα «μεγάλη συμπαιγνία» υποστηρίζοντας ότι φοβόταν πως το πληθωρικό του ταλέντο θα τους επισκίαζε.

Ο Σκαλκώτας είχε αρχίσει να συνθέτει πυρετωδώς. Από το 1935 και ως το 1945 είχε γράψει πάνω 100 σπουδαία έργα αναπτύσσοντας ένα πολύ δικό του, προσωπικό ύφος. Μετά από τέσσερα χρόνια σιωπής, ξεκίνησε το 1949 να συνθέτει με τους παλιούς του ρυθμούς νέα έργα και να ενορχηστρώνει παλιότερα. Το νήμα της ζωής του κόπηκε ξαφνικά στις 20 Σεπτεμβρίου 1949 από μια περισφιγμένη κήλη που την είχε αμελήσει. Δύο ημέρες αργότερα γεννήθηκε ο δεύτερος γιος του, Νίκος, ο οποίος έγινε πρωταθλητής Ελλάδας στο σκάκι.

Τα έργα του

Ο Σκαλκώτας ανακαλύφθηκε ως συνθέτης μετά τον θάνατό του, χάρη στην πρωτοβουλία φίλων και θαυμαστών του (Γ.Γ. Παπαϊωάννου, Γιώργος Χατζηνίκος

κ.ά.), που ίδρυσαν την «Εταιρεία Φίλων Σκαλκώτα» για να διαφυλάξουν και να διαδώσουν το έργο του, που περιλαμβάνει πάνω από 170 έργα (κοντσέρτα, συμφωνικές σουίτες, μουσική δωματίου, χορούς και τραγούδια). Το 60% των προχωρημένων έργων του ακολουθεί ένα δικής του επινόησης δωδεκαφθογγικό σύστημα, ενώ το 40% ανήκει σε άλλα σειραϊκά, «ελεύθερα» συστήματα σύνθεσης. Σήμερα το έργο του έχει αναγνωρισθεί σ' όλη την Ευρώπη. Η φινλανδική δισκογραφική εταιρία BIS έχει ήδη κυκλοφορήσει 16 CD με έργα του, ενώ αποτελεί αντικείμενο διδακτορικών διατριβών, όπως για παράδειγμα αυτής του John Thornley στο πανεπιστήμιο του Κέιμπριτζ.

Πηγή: iellada.gr/